

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milama Lipovského a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci obvineného **JUDr. M. Š. pre trestný čin vydierania** podľa § 235 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) prerokoval na verejnom zasadnutí 16. marca 2011 v Bratislave dovolanie obvineného JUDr. M. Š., ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2010, sp. zn. 1To 47/2010 a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por., § 388 ods. 2 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

Právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2010, sp. zn. 1 To 47/2010 a konaním, ktoré mu predchádzalo

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por., § 34 ods. 4 Tr. por. a § 129 ods. 2 Tr. por.

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2010, sp. zn. 1 To 47/2010, **sa zrušuje**.

Zrušuje sa aj rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 15. februára 2010, sp. zn. 10 T 45/2008, ako aj chybné konanie ktoré rozhodnutiam predchádzalo.

Zároveň **sa zrušujú** aj predchádzajúce rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 2 Tr. por. trestná vec obvineného JUDr. M. Š. **sa prikazuje** na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu Žiar nad Hronom.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 15. februára 2010, sp. zn. 10 T 45/2008, bol obvinený JUDr. M. Š. uznaný za vinného z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v presne nezistený deň v mesiaci marec 2002 v Advokátskej kancelárii na H. opakovane žiadal od J. M. na základe dohody, ktorú J. M. podpísal dňa 6. marca 1995, rôzne sumy peňazí, pričom hovoril, že keď ich J. M. nezaplatí, tak pošle na jeho dom exekútora a dá ho aj s deťmi vystáhnúť na ulicu, dňa 3. apríla 2002 a 10. apríla 2002 mu opätovne v Advokátskej kancelárii na H. hovoril to isté v prítomnosti D. K. a M. B. a zároveň im povedal, že ak nepodpíše uznanie dlhu, tak J. M. zažaluje v občianskom právnom konaní o náhradu škody a D. K. s M. B. zažaluje za krivú výpoveď, ktorú urobili 16. apríla 1998 na Okresnom súde Martin vo veci, sp. zn. 5C 20/1995, a tak všetci traja z obavy, že obžalovaný vyhrážky uskutoční, 10. apríla 2002 podpísali uznanie dlhu, v ktorom sa zaviazali Ing. M. V. zaplatiť 100 000 Sk.

Za to bol obvinenému podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere osemnásť mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu dva roky.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený JUDr. M. Š., na základe ktorého Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. júna 2010, sp. zn. 1 To 47/2010, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods.3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 15. februára 2010, sp. zn. 10 T 45/2008, vo výroku o treste a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. a podľa § 235 ods. 1 Tr. zák., § 53 ods. 2 písm. b/, ods.3 Tr. zák. uložil obvinenému peňažný trest vo výmere 1 000 €.

Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. obvinenému ustanovil, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 dní.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený JUDr. M. Š. dovolanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b/, písm. g/ Tr. por.

V písomných dôvodoch podaného dovolania, k dovolaciemu dôvodu podľa písm. b/ § 371 ods. 1 Tr. por. obvinený uviedol, že Okresný prokurátor v Liptovskom Mikuláši podal na Okresný súd v Liptovskom Mikuláši 17. januára 2005 obžalobu na jeho osobu pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. pre identický skutok, pre ktorý bol odsúdený dovolaním napadnutým rozsudkom.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením z 27. februára 2006, sp. zn. 2T 7/2005, podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. postúpil trestnú vec Okresnému súdu Martin v podstate s odôvodnením, že žalovaný skutok sa mal stať v Martine, a preto vecne i miestne príslušným súdom na jej prejednanie a rozhodnutie je Okresný súd Martin.

Sudcovia Okresného súdu Martin vzniesli námietku zaujatosti s odôvodnením, že obvinený Š. dlhodobo pôsobí ako obhajca v okrese Martin. Sudkyňa Mgr. Dana Wänkeová sa vyjadrila, že s obžalovaným má profesionálny vzťah, ale so svedkyňou JUDr. V. H. je v blízkom priateľskom vzťahu, a preto žiada, aby bola z prejednávania veci vylúčená. Trestná vec obvineného bola predložená na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti nadriadenému súdu, Krajskému súdu v Žiline.

Sudcovia Krajského súdu v Žiline tiež v trestnej veci obvineného JUDr. Š. vzniesli námietku zaujatosti, z ich vyjadrení, ktoré sú súčasťou spisu vyplýva, že sa cítia byť zaujatí. Jedna zo sudkýň JUDr. Adriana Obtulovičová (t.č. Gallová) sa vyjadrila, že obvineného pozná osobne, a preto sa vo veci cíti byť zaujatá.

Na základe vznesených námietok bola vec predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 12. októbra 2006, sp. zn. 4 Ndt 9/2006, rozhodol tak, že trestnú vec obvineného JUDr. M. Š. odňal Okresnému súdu v Martine i Krajskému súdu v Žiline a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Liptovskom Mikuláši.

Okresný prokurátor v Liptovskom Mikuláši listom zo 14. augusta 2007 zobral obžalobu podanú na obvineného JUDr. Š. 17. januára 2005 späť a 25. novembra 2007 obžalobu pre ten istý skutok trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. opätovne podal na Okresný súd Martin.

Okresný súd Martin aj s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Ndt 9/2006, vec opätovne predložil s návrhom na odňatie a prikázanie veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prípismi z 24. januára 2008, sp. zn. 5 Ndt 1/2008, a z 18. marca 2008, sp. zn. 5 Ndt 5/2008, vrátil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline s tým, že vec je vedená pod novou sp. zn., a preto o návrhu na delegáciu je potrebné rozhodnúť znovu.

Krajský súd v Žiline uznesením zo 16. apríla 2008, sp. zn. 2 Nto 7/2008, najskôr rozhodol, že sudcovia senátu 1 Nto Krajského súdu v Žiline JUDr. Martin Bargel a Mgr. Miroslav Mazúch nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného JUDr. Š. a následne senát 1Nto v zložení JUDr. Martin Bargel, JUDr. Milan Repáň a Mgr. Miroslav Mazúch uznesením z 29. apríla 2008, sp. zn. 1 Nto 10/2008, rozhodol, že podľa § 32 ods. 1 Tr. por. vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania všetkých sudcov Okresného súdu v Martine a vec prikázal na ďalšie konanie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš.

S poukazom na túto chronológiu obvinený JUDr. Š. konštatuje, že v senáte ktorý rozhodoval o odvolaní proti prvostupňovému rozsudku rozhodovali sudkyne JUDr. Dana Wänkeová a JUDr. Adriana Gallová – Obtulovičová, ktoré vzniesli námietku zaujatosti pre pomer k jeho osobe, resp. pre pomer k svedkyni V. H.. Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. októbra 2006, sp. zn. 4 Ndt 9/2006, bola jeho trestná vec Krajskému súdu v Žiline odňatá a napriek tomu tento súd konal ako súd odvolací. Vyslovil preto názor, že dovolací dôvod, že vo veci rozhodoval súd v nezákonnom zložení bol naplnený.

K dovolaciemu dôvodu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané v súlade so zákonom, obvinený v dovolaní uviedol, že orgány činné v trestnom konaní, ako aj súd si nezabezpečili vyhlásenie o zbavení mlčanlivosti od Ing. M. V., ani od J. M., ktorí mu udelili plnú moc na zastupovanie v konaní na Okresnom súde v Martine, sp. zn. 5C 20/1995, v súvislosti s ktorým bola podaná aj obžaloba v jeho trestnej veci. Povinnosť zbavenia mlčanlivosti sa týka aj zamestnancov advokáta, v posudzovanom prípade ide o svedkov Ž. H., I. M. a JUDr. V. H..

Navrhol, aby dovolací súd vyslovil na verejnom zasadnutí porušenie zákona v tomto smere, aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, prípadne i rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 15. februára 2010, sp. zn. 10T 45/2008.

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Liptovskom Mikuláši vo vyjadrení k dovolaniu obvineného navrhol, aby dovolací súd podľa § 391 ods. 1 Tr. por. zamietol dovolanie obvineného, pretože ani jeden dovolací dôvod nie je daný.

Obvinený JUDr. Š. zaslal dovolaciemu súdu i vyjadrenie k stanovisku okresného prokurátora, pričom zotrval na podanom dovolaní.

Na podklade podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a mieste, kde tento mimoriadny

opravný prostriedok možno podať a zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je dôvodné, napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon.

Na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa písm. b/ § 371 ods. 1 Tr. por., teda že súd rozhodol v nezákonnom zložení, sa vyžaduje, aby súd ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, bol obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu.

Okolnosť, či vec prejednal a rozhodol súd v zákonnom zložení, t.j. či bol súd správne obsadený, je povinný súd sledovať z úradnej povinnosti. Nedostatok v zložení súdu je podstatnou vadou konania a je dôvodom prípustnosti podania dovolania.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť nestrannosť trestného konania ako celku a jednotlivých úkonov vykonávaných počas tohto konania. Zákon neumožňuje, aby sa na vykonávaní úkonov v trestnom konaní zúčastňovali sudcovia, pri ktorých možno mať pochybnosť o ich nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v konaní.

Účelom ustanovenia o vylúčení sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v konkrétnej veci je upevňovanie dôvery účastníkov konania a verejnosti v nestrannosť postupu týchto orgánov. Treba zabezpečiť, aby sa na rozhodovaní nepodielal sudca, ktorý má k veci, alebo k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. preukázateľné taký pomer, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranne.

V posudzovanej veci v odvolacom konaní rozhodoval súd, konkrétne Krajský súd v Žiline, ktorému bola vec odňatá rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

z 12. októbra 2006, sp. zn. 4 Ndt 9/2006. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a bolo pre krajský súd záväznú. Z tohto pohľadu je irelevantné, že konanie proti obvinenému JUDr. Š. sa viedlo pod novou sp. zn., v dôsledku nie zrozumiteľného postupu okresného prokurátora, ktorý žalobu na obvineného podanú na Okresný súd v Liptovskom Mikuláši zobral späť a vzápätí je pre ten istý skutok a proti tomu istému obvinenému podal na Okresný súd v Martine, hoci vec bola rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky už právoplatne prikázaná Okresnému súdu v Liptovskom Mikuláši.

Na Krajskom súde v Žiline, ktorý vo veci vôbec nemal konať z dôvodov uvedených vyššie, v odvolacom senáte navyše rozhodovali členky senátu JUDr. Adriana Gallová, predtým Obtulovičová a JUDr. Dana Wänkeová. Obe tieto sudkyne vyslovili vo veci svoju zaujatosť z dôvodov uvedených v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. Mgr. Dana Wänkeová, ešte ako sudkyňa Okresného súdu v Martine uviedla, že obvineného JUDr. Š. pozná ako advokáta, ktorý vykonával advokátsku činnosť hlavne na Okresnom súde v Martine, má s ním profesný vzťah, ale je v blízkom priateľskom vzťahu s pracovníčkou advokátskej kancelárie obvineného JUDr. V. H., ktorá vo veci vystupovala v procesnom postavení svedkyne, a preto žiadala, aby bola z prejednávania veci vylúčená.

JUDr. Adriana Obtulovičová ako sudkyňa Krajského súdu v Žiline vo vyjadrení uviedla, že obvineného osobne pozná, a preto sa cíti byť vo veci zaujatá.

Aj vyjadrenia týchto sudkýň viedli Najvyšší súd Slovenskej republiky k rozhodnutiu, že vec už vyššie označeným rozhodnutím odňal aj Okresnému súdu v Martine aj Krajskému súdu v Žiline a prikázal ju Okresnému súdu v Liptovskom Mikuláši.

Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne nové skutočnosti, ktoré by naznačovali, že dôvody, pre ktoré obe sudkyne vyslovili svoju zaujatosť v prejednávanej veci pominuli a napriek tomu vo veci rozhodovali ako členky senátu odvolacieho konania.

Bez významu je i skutočnosť, že odvolací súd na základe odvolania obvineného tomuto zmiernil trest, keď mu uložil trest peňažný. Sudca je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania pre pomer k osobám, ktorých sa úkon dotýka bez ohľadu na to, či tento pomer je negatívny alebo pozitívny.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že vo veci rozhodoval súd v nezákonnom zložení, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., preto rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. a po zrušení rozsudkov okresného i krajského súdu ako i rozhodnutí obsahovo nadväzujúcich, postupom podľa § 388 ods. 2 Tr. por. vec prikázal na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Žiari nad Hronom.

Trestná vec obvineného JUDr. Š. bola už rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Ndt 9/2006, prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Liptovskom Mikuláši, ale odvolacím súdom pre tento súd je Krajský súd v Žiline, preto v prípade podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši by nemal aký súd rozhodnúť. Bolo preto potrebné vec prikázať na prerokovanie a rozhodnutie inému súdu toho istého druhu a stupňa, avšak v obvode iného krajského súdu.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený JUDr. Š. v dôvodoch dovolania uviedol, že v posudzovanej veci nebol on ani zamestnanci jeho advokátskej kancelárie, vystupujúci v tejto veci v procesnom postavení svedkov, zbavení mlčanlivosti od klientov Ing. M.. V. a J. M., ktorých ako advokát zastupoval na plnú moc v konaní pred Okresným súdom v Martine pod sp. zn. 5C 20/1995, v súvislosti s ktorým konaním bola podaná na neho obžaloba.

Dôkazy zadovážené bez vyhlásenia o zbavení mlčanlivosti sú dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, a preto na takýchto dôkazoch nie je možné založiť rozhodnutie súdu. Obvinený sa odvolal na ustanovenie § 23 ods. 1, ods. 2 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného poučiť o jeho právach, vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 129 ods. 2 Tr. por. svedok nesmie byť vypočúvaný ani vtedy, keby svojou výpoveďou porušil zákonom alebo medzinárodnou zmluvou uloženú alebo uznanú povinnosť

mlčanlivosti okrem prípadu, že by bol od tejto povinnosti oslobodený príslušným orgánom alebo tým, v ktorom záujme má túto povinnosť.

V posudzovanej veci obžaloba na obvineného JUDr. M. Š. bola podaná v súvislosti s inou vecou, vedenou na Okresnom súde v Martine pod sp. zn. 5C 20/1995, v ktorej obvinený ako advokát zastupoval Ing. M. V. a J. M. na základe plnej moci, ktorú mu obaja udelili.

V zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii, advokát je povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie.

Podľa ods. 2 § 23 tejto povinnosti môže advokáta zbaviť výlučne klient.

Podľa ods. 8 § 23 povinnosť mlčanlivosti sa vzťahuje aj na zamestnanca advokáta.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že v súvislosti so zbavením mlčanlivosti bolo Ing. M. V. vydané 2. novembra 2009 vyhlásenie, že pozbavuje mlčanlivosti zamestnancov obvineného JUDr. M. Š., a to Ž. H., Ing. B. D., I. M., JUDr. V. H., JUDr. L. Š..

Z uvedeného prehlásenia však nevyplýva v akej veci Ing. V. tieto osoby pozbavil mlčanlivosti a tiež z neho nie je zrejmé či pozbavil mlčanlivosti aj obvineného.

Prvotné výpovede obvineného i svedkýň, napr. I. M., Ž. H. a pod. boli vykonávané ešte v roku 2004 a pri žiadnom z týchto úkonov orgán činný v trestnom konaní nezabezpečil vyhlásenie klienta obvineného Ing. V., resp. J. M. o pozbavení mlčanlivosti týchto osôb.

Na základe uvedeného možno konštatovať i naplnenie ďalšieho dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom vyslovil aj porušenie zákona v ustanovení § 34 ods. 4, § 129 ods. 2 Tr. por. a po zrušení rozsudkov okresného i krajského súdu ako i rozhodnutí obsahovo nadväzujúcich, postupom podľa § 388 ods. 2 Tr. por. vec prikázal na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Žiari nad Hronom.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 16. marca 2011

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová